

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za izvoz 420.— Din.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Proračun definitivno sprejet Važni današnji dogodki

Senzacionalen nastop skupščinskega predsednika proti vladi. — Izbruh javnega spora med pašičevci in uzunovičevci. — Trifkovič podpira opozicijo. — 42 milijonov za črnogorsko dinastijo. — Za proračun glasovalo 157, proti pa 126 poslancev.

Beograd, 31. marca. Narodna skupščina je na današnji dopoldanski seji definitivno sprejela državni proračun za leto 1927/28. Tekom današnjega dopoldneva so se začeli notranje politični dogodki zelo naglo razvijati in je trenutno težko presoditi, kako se bo situacija razvila.

Med sejo narodne skupščine se je vršila v ministrski sobi skupščine seje vlade, katere se je udeležil tudi predsednik Narodne skupščine Marko Trifkovič. Vlada je na tej seji pripravila izključno o političnem položaju. Ministrski predsednik Uzunović je zahteval od predsednika Narodne skupščine, naj stavi na današnji seji skupščine predlog, da se seje odgode do 1. maja. Odgovor naj bi se utemeljila z velikonočnimi prazniki. Marko Trifkovič se je tej zahtevi odločno uprl ter zahteval, da se skupščina sestane najpozneje zopet 7. aprila ter da mora na prvi seji skupščine priti na dnevni red obtožba proti Maksimoviću. Ta zahteva je izzvala v vseh vladnih krogih velikansko senzacijo. Na seji se je razvila ostra debata med Uzunovićem in Trifkovičem, ki je vztrajal na svojem stališču, naglašujoč, da ne more prevzeti odgovornosti za tako nezakonito in protustavno postopanje. Seja je končala brez rezultata. Vest o tem sporu se je bliskovito razširila v vseh parlamentarnih krogih in je izzvala veliko pozornost.

Med tem je Narodna skupščina absorbirala dnevni red in zaključila glasovanje. Ker na seji vlade ni bil dosežen sporazum, je predsednik skupščine odredil odmor, da bi se vladna večina sporazumela o nadaljnjem programu. Takoj nato je bila sklicana seja radikalnega kluba, ki je prav tako

potekla zelo voharno, a tudi ostala brez rezultata, ker pašičevci niso hoteli popustiti. Spor med pašičevci in uzunovičevci je s tem prešel v odločno fazo in morda že popoldanske ure prinesejo nadaljna presenečenja.

Splošno se naglašuje, da je likvidacija spora mogoča samo na ta način, da odstopi ali Uzunović ali pa Trifkovič. Položaj je popolnoma nejasen. Opoldne je bila sklicana konferenca šefov parlamentarnih skupin, da sklepajo o nadaljnjem delu Narodne skupščine. Zastopniki opozicije so zahtevali, da se seje odgode samo do 5. aprila, nakar naj prične s. u. s. razpravo o obtožbi proti Maksimoviću. Splošno senzacijo je zbudilo dejstvo, da je Trifkovič tudi tukaj podpiral zahtevo opozicije ter nastopil proti zahtevi vlade.

Beograd, 31. marca. Seja Narodne skupščine je pričela danes ob 9. dopoldne. Vlada je vthotapila še v zadnjem trenutku v finančni zakon nadaljne amandmane, ki so zvezani z velikimi materialnimi žrtvami. Med drugim se pooblašča finančni minister, da vrne bivši črnogorski dinastiji Petrovič del konfisciranega premoženja in izplača članom bivše črnogorske dinastije vsoto 42 milijonov Din za vzdrževanje. Prišlo je do hrupnega nastopa med opozicijo in vladno večino, ki je vse te amandmane po kratki debati sprejela.

Po govoru poslanca Demetroviča, Urošića in Moskovljevića je predsednik odredil glasovanje. Za proračun je glasovalo 157 poslancev, proti pa 126. Seja je bila ob 12.15 prekinjena in se bo ob 17. popoldne nadaljevala, da določi program svojega nadaljnjega dela.

Včerašnja seja Narodne skupščine

Zaključna debata o finančnem zakonu. — V zadnjem hipu predloženi važni amandmani. — Glasovanje odgodeno na danes.

Beograd, 31. marca. Na včerašnji seji Narodne skupščine, ki je trajala od 9. dopoldne do 9. zjutraj, je bila zaključena razprava o finančnem zakonu in vladnih amandmanih, razun dveh ki jih je predložila vlada še v zadnjem trenutku tik pred zaključkom debate. (O njih poročamo na 2. strani). V debati je nastopilo 19 govornikov, večinoma opozicijskih poslancev. V imenu SDS sta govorila med drugim poslanec Juraj Demetrovič in dr. Paleček, ki sta ostro kritizirala postopanje vladne večine, ki hoče svojo nesposobnost zakriti s celo vrsto protustavnih in nezakonitih poboljšil. Naglasil je, da znači to boljševežem od zgoraj ter da današnji režim ruši parlamentarizem. Naš zunanji položaj nam diktira strogo demokratični režim, od katerega je odvisno zaupanje Evrope v nas in sploh vsa naša vloga na Balkanu. Zato je treba iti na nove volitve, da pride volja naroda do pravega in popolnega izraza. Dr. Paleček se je obširno bavil z vprašanjem davčnih ostankov in zahteval od države davčne zaostanke odplačati.

Veliko senzacijo je izzval govor radikalnega posl. Alekse Žujeviča, ki je izred-

no ostro kritiziral vlado, naglašujoč, da je to najslabši in najbolj ponosen proračun, kar smo jih sploh kdaj imeli. Napadal je opozicijo, češ da ni dovolj energično nastopila ter onemogočila vladi sprejetje tako slabega proračuna. V svojem nadaljnjem govoru je ostro nastopil proti koalicijski radikalne stranke s klerikalci, češ da se klerikalci veliko bolj brigajo za interese papeške kurije kakor pa za interese naroda in države. Končno je izjavil, da kot prepričan radikal ne more dovoliti, da se sprejme ta proračun ter bo zato glasoval proti. Zadnji je govoril radičevac Stepan Urošić, na kar bi morala biti debata zaključena.

Pred zaključkom seje je nato predsednik skupščine sporočil, da je vlada v zadnjem trenutku predložila še dva amandmana. Prvi se nanaša na spremembo volilnega reda za avtonomna mesta v Sloveniji, drugi pa na odgoditev volitev v sreske skupščine. Ker mora o teh amandmanih sklepati se finančni odbor, je bilo glasovanje o finančnem zakonu preloženo ter se bo vršilo na današnji seji, ko bosta sprejeta tudi ta dva amandmana.

Zagrebska oblastna skupščina

Zagreb, 31. marca. Zagrebska oblastna skupščina je danes dopoldne razpravljala o uredbi glede delokroga oblastnega odbora. Uredba je bila v načelu sprejeta. Pri volitvi posameznih odsekov je vzbudilo splošno senzacijo dejstvo, da so radičevci, ki so doslej dosledno odbijali vse zahteve opozicije po zastopstvu v posameznih odborih in odsekih, izvolili na svoji listi v odsek za socialno politiko in narodno zdravje komunističnega poslanca Ivana Krndelja, ki je vodil napram radičevcem najostrejšo opozicijo in s katerim so se zapletli nedavno na neki seji v dejanski spopad.

OBZIRNOST RUMUNJE

Bukarešta, 31. marca. «Cuventul» poroča, da je kralj Ferdinand na nasvet liberalne stranke odgodil svoje potovanje v Italijo radi napetosti med Italijo in Jugoslavijo ker bi njegovo potovanje v Italijo v sedanjem trenutku lahko kvarno vplivalo na rumunsko-jugoslovenske odnose.

Velike poplave v Hercegovini

Mostar, 31. marca. V minuli noči se je v Konjickem srezu utrgal oblak. Nalivi so bili tako silni, da so se vsi, drugače neznatni gorski potoki spremenili v prave hudeournike, ki so rušili vse, kar se jim je stavilo na pot. Neretva je narasla tekmo noči za 12 m. Tudi po ostalem delu Hercegovine razsaja že več dni sem hudo neurje, ki je mestoma povzročilo precejšnjo škodo. Neretva je na več krajih prestopila bregove ter poplavlja okolico.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V RUMUNJI

Bukarešta, 31. marca. Včeraj popoldne se je pripetila na postaji Hascala velika železniška nesreča. Ekspresni vlak, ki vozi na progi Bukarešta-Beograd-Pariz se je zaletel v tovorni vlak. Udarce je bil tako silen, da je več vozov popolnoma razbitih. Dva potnika sta mrtva, več pa težko ranjenih.

Vpokojitve in redukcije železničarjev v Sloveniji

Z jutrišnjim dnevom je vpokojenih v območju ljubljanske železniške direkcije 56 uradnikov in bo odpuščenih nad 400 delavcev. — Delavske mezde se za par odstotkov znižajo.

Beograd, 31. marca. V območju ljubljanske direkcije državnih železnic je z jutrišnjim dnevom vpokojenih 56 železniških uradnikov, ki so deloma dodeljeni direkcijski deloma posameznim postajam. Med drugimi so vpokojeni: višji uradniki: Viktor Hrašovec, Iv. Prole, J. Pečar, J. Končan, Al. Knaželj, Jos. Arhar (Ptulj), D. Skrdla, B. Perko, Vladimir Tomec, Iv. Kitek, R. Dvogan, J. Harich, K. Teply (Kranj), A. Gregoric, J. Malgaj (Maribor), Anton Petek, J. Frišković;

uradniki II. kategorije: M. Derenda, bivši šef postaje v Zagorju ob Savi, Anton Selan (glavni kolodvor), F. Kačar, F. Jarh (Maribor), Viktor Klarmann, Anton Sieberer in inž. J. Schultz (Zidani most);

uradniki III. kategorije: Jos. Lorbeck, J. Crepiniko, Jos. Wellitz (glav. kol.), Anton Konrad, I. Plano, St. Galšek, I. Vičič, J. Arnelc, J. Klobčar, L. Eger, S. Neubert, J. Slokan, K. Steinbücher, J. Baumkircher, J. Istenič, F. Gabrovec.

Angleško posredovanje v Rimu

Angleška vlada je nasetovala italijanski direktni sporazum z Jugoslavijo. — Ratifikacija nettunskih konvencij kot pogoj. — Odločilno stališče naše vlade.

London, 31. marca. Korespondent «Chicago Tribune» doznava, da je Chamberlain pisal italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju pismo, v katerem ga je pozval, naj stopi z Jugoslavijo radi likvidacije spora v direktno pogajanje. Mussolini je na to pismo odgovoril, da je na to sicer pripravljen, zahteva pa, da Jugoslavija predhodno sprejme in ratificira še pred dvema letoma sklenjene gospodarske pogodbe (nettunske konvencije). Chamberlain se je nato obrnil na francoskega zunanjega ministra Brianda ter ga prosil, naj priporoči jugoslovenski vladi, da tej želji Italije ugoditi. Dali so bili tozadevno že storjeni kakor koraki v Beogradu, še ni znano.

London, 31. marca. V spodnji zbornici je včeraj stavljen poslanec Boscbiel na zunanje ministrstvo vprašanje, ali je jugoslovenska vlada že oficijelno zahtevala intervencijo Društva narodov v svojem sporu z Italijo. — Chamberlain je v svojem odgovoru naglasil, da se to doslej ni zgodilo ter da kaže vse na to, da hoče Jugoslavija rešiti svoj konflikt sporazumno s Francijo in Anglijo, v bosta podvezli vse, da se prepreči resen konflikt.

Beograd, 31. marca. Z ozirom na zahtevo Italije glede ratifikacije nettunskih konvencij se na merodajnem

A. Giosento, F. Oman, J. Vales, Jos. Lorbeck, Josip Jaklič, Anton Böhm, I. Germek, J. Jermolija, J. Udovc, Mat. Gnus, M. Moser, Fran. Perdan, L. Jezeršek, P. Mali in S. Razboršek.

Večina vpokojenih uradnikov je že doslej polno službeno dobo, vendar je med njimi tudi nekaj takih, ki so vpokojeni predčasno. Vpokojenih je dalje 8 neukaznih uradnikov.

Pri ljubljanski direkcijski je v staležu okoli 5300 definitivnih namestencev z mesečno plačo in 5600 delavcev z dnevno mezdjo. Reduciranih bo od delavcev okrog 8%, torej okrog 400, nekateri provizijonisti pa bodo vpokojeni, ker so dosegli svojo službeno leta. Teh je okrog 80. Mlajši kvalificirani delavci bodo pomaknjeni v višje skupine. Da se bo moglo ohraniti za vzdrževanje proge in prometa večje število delavcev kljub znižanim personalnim izdatkom, se s 1. aprilom izvede redukcija mezd, ki bo znašala od 2.50 do 9, dočim je sedaj znašala od 2.50 do 12 Din na delovno uro.

mestu naglašuje, da o tem v sedanjem trenutku ne more biti niti govora, ker je znano, da bi nam povzročile nettunske konvencije v gospodarskem oziru ogromno škodo. To vprašanje bo treba popolnoma ločeno razčistiti in izvesti primerno revizijo predlaganih konvencij. Vlada bo podvezla vse korake, da prepreči izsiljevanje ratifikacij s strani Italije, ki je, kakor izgleda, izzvala ves konflikt le z namenom, da v ugodnem trenutku pritiska na jugoslovensko vlado in jo prisili, da sprejme italijanske zahteve. Kar se tiče tiranskega pakta, ga Jugoslavija tako dolgo ne more priznati, dokler se ne uveljavijo načelo absolutne suverenitete in neodvisnosti Albanije v vsakem oziru, pa zaželi.

Beograd, 31. marca. V ministrstvu zunanjih zadev so se včeraj ves dan vršili diplomatski poseti. Zunanje ministrstvo dr. Perića so posetili francoski poslanik Dard, nemški poslanik Oldshausen, avstrijski poslanik Hofinger in češkoslovaški poslanik Šeba. Posebno važnost so pripisuje konferenci češkoslovaškega poslanika ter se domneva, da je njegov razgovor z zunanjim ministrom v zvezi z vpokojitvijo vojaške kontrole na Madžarskem.

Drakonične odredbe

Prepovedan vstop v ministrsko predsedstvo in zunanje ministrstvo.

Beograd, 31. marca. Včeraj so bile v ministrskem predsedstvu in v ministrstvu zunanjih zadev izdane stroge odredbe glede obveščanja občinstva z uradniki. Glasom teh odredb je prepovedan vstop v obe imenovani ministriji vsem, ki nimajo izrecnega dovoljenja ministrskega predsednika oziroma zunanjega ministra. Obveščanje občinstva s posameznimi uradniki je strogo prepovedano. Oni, ki se izkažejo z dovoljenjem, lahko govorijo samo z ministrskim predsednikom in njegovim kabinetnim šefom, zunanjim ministrom in njegovim pomočnikom. Vsem drugim uradnikom je prepovedano dajati občinstvu kakršnekoli informacije in je vstop v posamezne pisarne najstrožje prepovedan. Novinarjem, ki se izkažejo z legitimacijo, je vstop v poslopje dovoljen, vendar pa tudi oni ne smejo govoriti z nobenim podrejenim uradnikom. Splošno se domneva, da so te stroge odredbe v zvezi z nedavno odkrito špijonažno afero, vendar pa se smatrajo za preveč drakonične, ker bodo le v nadlego občinstvu, špijonaža pa si bo že znala poiskati druga pota.

RUDNIŠKA NESREČA

Newyork, 31. marca. V rudniku v Ehrenfeldu pri Chonstonu se je pripetila včeraj težka nesreča. V sled vnetja plinov je bil onemogočen izhod 300 rudarjem, ki so bili baš na delu. Rešilni ekspedicijski se je posrečilo, da je rešila vse razen 10, ki so brez rešitve izgubljeni. Vsi poskusi, da bi jim prišli še pravočasno na pomoč, so ostali brezuspešni.

Opeharjen Polhovgrajčan

Na Valvazorjevem trgu je včeraj okoli poldne pristopil k službojočemu stražniku mlad Polhovgrajčan, posestnikov sin Janez Škof, ki se je mudil po opravkih v Ljubljani, ter ga naprosil:

— Gospod stražnik! Onega človeka tam-le odpeljite v zapor! Mene je lansko jesen ogoljufal za 200 Din.

Stražnik je pristopil k starejšemu človeku, ki je stal na trgu, ter mu v imenu zakona in na zahtevo navzočega Škofa napovedal aretacijo. Krepki Martin je ugovarjal:

— Zakaj? Jaz sem pošten delavec; imam ženo in otroke.

— Ogoljufal ste tega moža za 200 Din. Sicer pa se bo stvar polajnila na policiji, je pripomnil stražnik.

Odšli so na policijo. Tu je Janez Škof razložil dežurnemu uradniku svojo nesrečo, kako je postal žrtev lahkovernosti. Drastično je pripovedoval:

— Po tisti veliki povodnji, ki nam je uničila v Polhovem gradu vse, zemljo in posestva, sem prišel v Ljubljano, da dobim kako podporo. Na Tržaški cesti me je tale človek ustavil. Pozdravil me je:

— Dober dan, krigskolega! Ali me več ne poznaš? Bila sva skupaj pri gebirgščih, pri 12. kompaniji. Kam pa greš?

— Iščem podpore za poplavlence. Kje bi jo dobil? Tebe se ne spominjam od vojakov.

— Podpora bova pa kmalu dobila. Pojdiva v mesto!...

Polhovgrajčan je nato nadaljeval:

— Pripeljal me je v Lingarijevo ulico pred veliko hišo št. 2. Tam smo se ustavili. On je skočil v vežo. Pristavil je: Malo počakaj. Podpora bo kmalu tu. Grem h komisiji, ki pobira blago za Polhovgradec. Čez nekaj časa je prišel ven ter mi dejal:

— Podpora je gotova. Dobiš nekaj blaga, obleke in drugih stvari. Vse že pakaj v zaboj!

Janez Škof se mu je nato lepo zahvalil in ga vprašal, če zahteva kako odškodnino za to. Neznani človek je zahteval 200 Din, katere mu je Škof tudi takoj dal. Človek je nato izginil s pristavkom, naj Janez kar tam nekaj časa počaka na podporo. Ker le ni bilo zaboj, je šel Škof v hišo, a tam so ga debelo gledali, ko je zahteval za se zaboj blaga in obleke.

Svojo povest je Janez Škof zaključil z zagotovilom:

— Gospod komisar! Ravno ta človek je bil, ki me je ogoljufal. Dobro sem si ga zapomnil. Pa tudi moj brat Peter lahko go potrdi!

Aretrirani Martin pa je komisariju kategorično izjavil:

— Gospod! Tega moža jaz ne poznam. Nikoli ga nisem videl. Tudi podpore nisem iskal za njega.

Ker je bila stvar deloma nejasna, so Martina začasno izpustili. Najbrže se je Janez Škof pomotil glede osebe golufa, ki je izbral njegovo naivnost in obupanost po težki katastrofi in ga opeharil za 200 dinarjev.

ANGLEŠKA KOLONIJALNA KONFERENCA

London, 31. marca. Za dne 10. aprila je sklicana v London kolonijalna konferenca, katere se udeležijo vse one angleške kolonije, ki še nimajo avtonomije ter zastopniki onih pokrajin, nad katerimi ima Anglija pokroviteljstvo.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA

Efekti. Investicijsko posojilo 86.50, 87.50. Vojna škoda — 340. Zadolžnice Kranjske deželne banke 20, 22. Zastavni listi Kranjske deželne banke 20, 22. Celjska posojilnica 195, 197, 197 (zaklj.) Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Koečevje 98, 100, Praštediona 850. Kreditni zavod 160, 170, Trbovlje 415. Večje 120, Stavna družba d. d. 55, 65, »Sešir« 104.

ZAGREBSKA BORZA

Efekti. 70dšt. invest. posojl. 1921 86.5—86.75, 2 in polodst. drž. rente za ratnu štetu 337 — 338, Ljubljanska kreditna 152—154, Hrv. eskompt. banka 104.5 — 105, Kreditna banka Zagreb 98—99, Hipotekarna banka 64 in pol — 65, Jugobanka 94 in pol — 95, Praštediona 850 — 855, Drava d. d. Osijek 510 — 520, Sečera Osijek 450 — 460, Isia d. d. 45.5, Gutman 285 — 290, Slaveks 101, Slavonija 27 — 29, Trboveljska 435 — 438, Union paromlin 300 — 310, Večje 145 — 150, Agraria 54 — 54.50.

Devize. Amsterdam 22.7805 — 22.8405, Dunaj 800.46 — 803.46, Berlin 13.52 — 13.53, Budimpešta 999.50 — 998.50, Bukarešta 36.25 — 36.75, Italija 260.74 — 262.74, London 276.20 — 277—, Newyork ček 56.75 — 56.85, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97.

INOZEMSKÉ BORZE

— Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.36, London 23.25, Milan 23.84, Praga 15.40, Newyork 519.80, Dunaj 73.10.

— Trst: Beograd 38.27, London 105.85, Curih 419.20.

**Darimo za spomenik
kralja Petra Osoboditelja!**

To in ono

Vesela socialna skrb na Madžarskem

Madžarski minister za socialno politiko prelat dr. Josef Vas je priredil v nedeljo večer v Budimpešti čajanko, na katero je povabil več tisoč gostov. Budimpeštanski listi priobčujejo podrobna poročila o zanimivem družabnem večeru, kakršnega Madžarska že davno ne pominja. Med gosti so bili vsi madžarski magnati na čelu z državnim upraviteljem, več škofov in duhovnikov, pa tudi mnogo krasotic, osobito igralke.

Prireditelj je bila oficijelno nazvana čajanka, toda čaj se sploh ni serviral. Gostom so postregli namesto čaja s šampanjcem. Pijančevanje in rajanje je trajalo do ponedeljka opoldne. Na mizo je prišlo 170 krač, 300 puranov, nad 80 kg pečenke, velike količine najfinjših morskih rib z majonezo, 1400 steklenic francoskega šampanjca, 370 litrov konjaka in likerjev in nad 300 litrov najfinjšega vina. Po polnoči se je pričel ples. Ker je gospodar duhovnik in kot tak ne more trpeti v svoji hiši v postu plesa, je bil ciganski orkester nastanjen v pritičnih prostorih kluba vladne stranke, kjer so servirali čaj. Ples je trajal nepretrgoma 12 ur. V ponedeljek zjutraj so morali gostje preganjati mačka s črnim pivom. Izpili so nad 1000 vrčkov piva.

To je torej značilna slika socialnega skrbstva na Madžarskem, kjer za brezposelnost nimajo nobenih podpor.

160-letna starka

Angleški listi javljajo iz Angore na Turškem, da so povodom nedavnega ljudskega štetja odkrili najstarejšo žensko na svetu. Je to 160-letna starka Fatima Hanum, ki živi sedaj v novi turški prestolici, a je bila rojena v bolgarskem Trnovu, ki pa je bilo takrat še turško. Kljub svojemu dolgemu življenju je bila Fatima poročena le enkrat. V zakonu je imela deset otrok, ki so ji vsi že davno pomrli razen najmlajše hčerke; ta je še pri življenju in je stara sedaj 120 let. Okrog 80 let je Fatima že vdova in stanuje sedaj pri svojem pravniku, ki je kovač v Angori.

Starka je kljub svoji bajni starosti baje še vedno telesno in duševno popolnoma čilna. Sama se hodi po Angori, kjer jo pozna vse mesto in kjer si nihče ni mogel misliti, da bi bila že toliko stara. Tudi sama ne ve, koliko let ima. Izračunali so to po ovinkih. Komisiji, ki je izvajala ljudsko štetje, je namreč pripovedovala, da je bila stara 40 let, ko je dobila svojo najmlajšo, še sedaj živečo hčer, to pa da se je zgo-

dilo onega leta, ko je sultan Mahmed II. obiskal njeno rojstno mesto Trnovo. Komisiji ni bilo težko dognati, da se je ta obisk izvršil leta 1807, in tako so izračunali tudi starost obeh stark, matere in hčere.

Dragocena noga

Obravnava proti ing. Mareku.

Senzacionalna obravnava proti ing. Mareku, o kateri smo že poročali, bo trajala najmanj 8 do 9 dni. Marek je pred sodiščem izjavil, da se je hotel zavarovati in da so mu v zavarovalnici svetovali, naj se zavaruje tudi za slučaj nesreče. Priče so izpovedale, da mu je zavarovalnica svetovala, naj se zavaruje za 20.000 dolarjev, na kar je Marek odgovoril, da je to premalo in da se hoče zavarovati za 400.000 dolarjev. Marek se je izdal za starejšega kot je v resnici, da bi zavarovalnica brez pomisleka pristala na tako visoko zavarovalnino. Pustil si je rasti brado in res je napravil vtis priletnega moža, dasi je bil star v resnici šele 24 let. V zavarovalni pogodbi je bila zguba vsakega uda posebej ocenjena. Za izgubo desne roke je bilo določeno 1.500.000, za izgubo vida 700.000 šilingov, za palec na desni roki 18%, za mezinac na levi roki pa 250.000 šilingov. Obtožbenec pravi, da se teh podrobnosti ne spominja.

Marek je pred sodiščem podrobno opisal, kako se je zgodila nesreča. Na dvorišču je hotel obtepati kos lesa, iz katerega je nameraval napraviti avtomatično sekuro. V ta namen je kupil najboljšo lukro. Naenkrat je začutil v levi nogi strašno bolečino in se onesvestil. Ko se je zopet zavedel je stala pri njem njegova žena, tašča, svakinja in sosedje. Njegova leva noga je ležala na tla. V bolnici so mu nogo amputirali. Pri tem so zdravniki ugotovili, da se pozna na nogi več ran. Marek odločno zanika, da bi si bil nogo nalašč odsekal. Po njegovem prepričanju je napela zavarovalnica vse sile, da bi ji ne bilo treba izplačati visoke zavarovalnine.

V torek popoldne je bila zaslišana Marekova žena Marta, ki je izrala baje v moževih manipulacijah glavno vlogo. Odločno je zanikala vest, ki se je razširila na Dunaju med preiskavo, da je ljubica knezoškofa Piffila. Pri tem je začela krčevito plakati tako, da je morale sodišče obravnavo za četrto ure prekiniti.

Obtožbenca so prinesli v sodno dvorano na nosilnicah. Zaslišanje je spravilo na dan mnogo presenetljivih podrobnosti, o katerih javnost doslej ni imela pojma. Marek je pripovedoval o svojem zakonskem življenju, o ure-

ditvi skromnega stanovanja in doti svoje žene. Izkazalo se je, da mu je stanovanje, ki je bilo zavarovano, že 1923 v decembru požorelo. Zanimivo je da je nastal požar v Marekovem stanovanju mesec dni potem, ko se je zavaroval. Skodo je cenil sam na 1 milijardo avstrijskih kron, zavarovalnica mu je pa izplačala samo 80 milijonov. Zakonca Marek sta imela takrat okrog 1.500.000 premoženja, ki je bilo večinoma izposojeno proti visokim obrestim tako, da sta dobivala mesečno okrog 22 milijonov avstrijskih kron obresti. V njegovem stanovanju je našla policija v tisočih izvodih tudi neki cenik, v katerem je ponujal celo topove, strojne puške in razno drugo orožje. Njegove trgovske zveze so sežale do Pariza, Aten in Prage. Kot trgovec pa ni imel sreče in zato je prišel ob vse premoženje. Koncem 1. 1924. si je moral pri neki dunajski banki izposoditi 100 milijonov.

Nova prestolnica Avstralije

Iz Londona poročajo, da je odpotoval vojvoda Yorški s svojo soprogo na križarki »Renown« v Avstralijo in Novo Zelandijo. Pri tej priliki se udeleži kraljevski sin otvoritve nove avstralske prestolice, za katero je določeno mesto Canberra v provinci Commonwealth. Po novi angleški ustavi bodo generalni guvernerji, ki so doslej zastopali v kolonialnih parlamentih angleško vladno, odslej kraljevi namestniki odnosno podkralji. Vse kaže, da bodo poverjene funkcije podkraljev v kolonialih članom kraljevske rodbine.

Vojvoda Yorški bo otvoril v novi avstralski prestolici parlament. Federalno mesto Canberra je bilo zgrajeno po vzorcu Washingtona. Pred 17 leti je sklenila vlada province Commonwealth zgraditi federalno mesto, da ustreže poedinim pokrajinam in večjim mestom, ki so kazali nekako averzijo proti Melbourneu. Od vlade Novega Južnega Walesa je kupila 7000 m² zemljišča, na katerem so ameriški arhitekti naznačili ulice, trge in parke bodočega mesta. Od glavnega trga, na katerem svoji zdaj krasna palača avstralskega parlamenta, vodijo v obliki zvezde drevedri, v katerih so nasajeni v dveh vrstah cedre in platane.

Med svetovno vojno je delo v novi prestolici počivalo. Šele zadnjih 7 let so inženirji in arhitekti marljivo nadaljevali delo. Zdaj je mesto dozgovljeno in avstralski ministrski predsednik, podkralj, ministri in glavni uradi so se že preselili v novo prestolico. Canberra ima železniško zvezo z Melbourne in Sydneyem. V krakem deli tudi železniško zvezo z zalivom Jarvis, kjer je zgrajeno prvotnostno morsk pristanišče. V nekaj letih se bo razvilo iz nove avstralske prestolice krasno moderno vlemesto.

Kantonski zunanji minister Čen

Najpopularnejša osebnost Kitajske je zdaj zunanji minister kantonske vlade Čen. On je zagrozen sovražnik Angličev in eden najvažnejših kitajskih patriotov. Zanimivo je, da je bil rojen angleški državljani in da ima tudi angleško vzgojo. Čen sploh ni čistokrven Kitajec. Rojen je bil v Trinidadu, njegova mati je bila Američanka. Čen je majhen, suh, nervozen mož. Še le v zadnjem času je začel nositi pestri kitajski narodni kroj.

Čen je bil rojen v bogati rodbini, ki ga je poslala študirat v Oxfordu. Ko se je vrnil na Kitajsko, je deloval najprej kot novinar pri nekem kantonskem listu. Pozneje je postal glavni urednik v Sanhaju, od koder se je preselil v Peking, kjer je začel izdajati svoj list. Njegov list je pisal tako radikalno proti evropskim velesilam, da so morale kitajske oblasti lastnika na pritisk zavestne diplomacije aretirati. Čen je bil obsojen celo na smrt. Rešili so ga v Pekingu bivajoči Angličji. Čen je vodil kot novinar energično borbo proti pravi eksteritorialnosti. Tudi nasprotniki mu priznavajo, da je zelo talentiran in spreten državnik.

Madžarski vohuni na Slovaškem

V Košicah je bil aretiran te dni neki Josef Magya, ki je služil zadnje čase pri mestni policiji, drugače pa nihče ni vedel, kakšna je njegova preteklost. Istočasno je aretirala policija tudi uslužbenca mestnega užitinskega urada Birinya. Oba sta osumljena vohunstva v prid Madžarske. Tekom preiskave se je izkazalo, da sta imela madžarska vohuna zveze z nekaterimi češkoslovaškimi državljani, ki jih je policija izsledila in aretirala.

Detektivski so se mudili te dni v svrhu preiskave tudi v Podkarpatski Rusiji, kjer so aretirali dva vohuna. Oba sta bila nedavno radi vohunstva obsojena. Poleg tega sta bila v zvezi z zloglasno Szerdahelyjevo razbojniško tolpo, ki je umorila svoj čas na madžarski meji službujočega vojak Müllerja. Na policiji sta aretirana vohuna izjavila, da sta imela namen spustiti v zrak radiopostajo pri Košicah in nekatere vojaške objekte.

Pol milijona Američanov prispe v Evropo. Iz Newyorka poročajo, da si je preskrbelo doslej potne liste za potovanje v Evropo že pol milijona Američanov, kar pomeni, da je dosežen rekord iz leta 1913. Američani odpotujejo v Evropo večinoma za zabavo kot turisti in letoviščarji.

V Moskvi podirajo cerkve. Da se omogoči razvoj cestnega prometa, namestijo v Moskvi spomladaj podreti tri cerkve, in sicer cerkev pri Rdečih vratih, na

tugu Dzeržinskega in v Petrovi ulici. Komisija za zboljšanje prometa je sklenila podreti tudi sedem cerkev v takozvanem kitajskem mestu (Kitajgorod).

Katastrofa v japonskem rudniku. Iz Tokija poročajo o strahoviti katastrofi v nekem japonskem rudniku, kjer je izbruhnil požar, ki je zahteval 136 človeških žrtev. Doselej so potegnili iz rudnika 60 trupel.

Fašistovska zagritenost. Turinski pretekli te dni ukazal, da se s pokopališča v Turinu odstranijo vsi socialistični grobniki napisli. Fašisti v svojem brezmejnem fanatizmu torej tudi mrtvece ne puščajo pri miru.

Deset let brez spanja. O tem izrednem slučaju poročajo ruski listi. V Moskvi je te dni umrl odvetnik Bubinov, ki je zadnjih deset let prebil skoraj popolnoma brez spanja. Leta 1927. je bil v vojni ranjen na glavi. Od tega časa dalje je ostal brez spanja. Prvo leto mu to ni delalo preglavice, kasneje pa se je njegovo stanje znatno poslabšalo. Tudi najmočnejša narokozna ni zalegla in ga je kvečjemu omamlila. Končno je začel njegov organizem pešati, rvežu se je pričelo blesti in sedaj je po dolgotrajni in mukopolni borbi umrl.

Smrtna nesreča pri sabljanju. V nekem pariškem klubu sta se sabljala znana pariška sportnika Emile Gentil in M. Gailemard. Nesreča je hotela, da se je Gailemardu odlomila konica meča, prebila Gentilu železni naprsnik in se mu zaplčila v prsa. Gentil je v par minutah umrl.

Originalen samonar je izvršil te dni delavec Damas iz Boisgassona v Franciji. Vsedel se je na kolo in se po strmim klanecu z vso silo pognal v bližnji ribnik. Potegnili so ga mrtvega iz vode.

Napad na madžarski kazino v Novem Sadu

V nedeljo zjutraj ob treh, ko so se razšli poslednji gostje in je ulicah vladala tišina, je nekdo v Novem Sadu vrغل bombo v madžarski kazino. Detonacija je bila silna, popokale so šipe, drugače pa poslopje ni bilo poškodovano.

Policija je takoj začela voditi energično preiskavo. Kot glavnega sumljivca je aretirala Bogdana Rakajčica, znanega sodelavca nacionalističnega organa »Vidovdana«.

Atentat je vzbudil v vseh novosadskih krogih ogorčenje. Podružnica Narodne obrane je s posebno resolucijo obsodila atentat, ki nas utegne v zunanjem svetu predstaviti v grdi luči. Tudi voditelji tamošnjih organizacij NRS, DS in JDS so obsodili atentat. V splošnem se domneva, da je atentat osveta za nedavne demonstracije proti Francozom in Jugoslovonom v Budimpešti. Baje so pri teh demonstracijah glavni kričarji bili madžarski dijaki iz Vojvodine.



Palma-kaučuk pete so se pocenile

Po znižani ceni
Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, namestni deli, pnevmatika. Poseben oddelek za popolno popravilo emailirane in ponikanje dvokoles, otroških vozkov, šivalnih strojev.
Prodaja na obroke — Ceniki inanko
„Jribuna“ F. B. E., tovarna dvokoles in otroških vozkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4 54L

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, oalice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in brivce
edino le pri trvdki

Iosip Petelinc
LJUBLJANA

bližu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene!

Na veliko in malo



„Titlo“ Kino Matica najudobnejši kino v Ljubljani. Tel. 2124

Križarka

Popolnoma novo!

Visoka posem prave ljubezni! Prekrasna vsebina! Napete scene! Velezanimivo! Elegantno! Moderno! Idealno lepi naravni posnetki!

Slavna 2. premijera
danes ob 4., 6., 8.
in 9. uri.

Pomnožen orkester pri vseh predstavah!

PAUL RICHTER, H. A. v. SCHLETTOW, Claire Rommer.

Vabilo

na

redni občni zbor

Celjske posojilnice d. d. v Celju

ki se bo vršil d e 19. aprila 1927 ob 5. popoldne v sejni dvorani Celjske posojilnice d. d. v Celju s sledečim sporedom:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovanju v letu 1926 in predložitve bilance.
2. Poročilo revizijskega odbora.
3. Sklepanje o predloženi bilanci pro 1926.
3. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička v smislu določbe § 24. družbenih pravil.
5. Sklepanje o valorizaciji.
6. Sprememba pravil.
7. Volitev revizijskega odbora.

Osební avto

Puch, 6/20 HP, dobro ohranjen, štirisedežen in TOVORNI AVTO Fiat, 25 HP, 1500 kg nosilnosti — zelo ugodno na prodaj. — Konzumno društvo za Slovenijo, Ljubljana VII, Zibertova ulica. 747

Stanovanje

1-2 sob s kuhinjo išče miren uradniški zakonski par brez otrok; v mestu ali na periferiji mesta. — Ponudbe pod »April ali maj/748« na upravo »Slov. Naroda«.

Zračno sobo

oddaljeno deset minut od glavnih pošte, električna razsvetljava — oddam takoj samostojni gospodini ali gospe, ev. s hrano ali s souporabo kuhinje. — Ponudbe pod »Lepa soba/744« na upravo »Slovenskega Naroda«.

100 Din nagrade

dnevno dobi lahko vsak (a). — Pišite in priložite znamko 2 Din. — J. Ottin, Rovte, Lov. gatac. 754

Službo sobarice

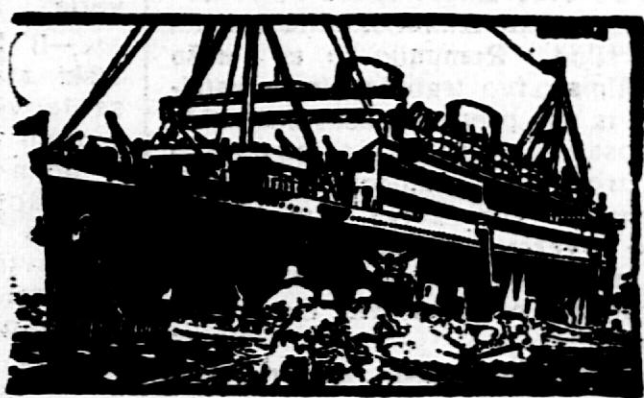
v večjem hotelu, najraje v Dalmaciji ob morju — išče gosposkično večjo slovenskega in nemškega jezika. — Ponudbe pod »Sobarica/756« na upravo »Slov. Naroda«.

Prazno sobico

oddam šivilji ali samostojni gospe, event. tudi s souporabo kuhinje. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Solčna lega/755«.

Čevljarški pomočnik

dobra moč — išče službo. Ne stopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Čevljarstvo/749« na upravo »Slov. Naroda«.



ROYAL MAIL LINE

angleška pošta parobrodni linija. — Glavno zastopstvo za S. S. H. S. Zagreb, Trg. i. st. 17

Redoviti očniški promet:

Hamburg - Cherbourg - Southampton - New York in Kanado

Cherbourg - Liverpool - Southampton - Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo

Odprava potnikov v prvem drugem in tretjem razredu

Kubus tretjega razreda v dvema in štirinajst posteljami

Pedzastopstvo:

Zagreb, Karlovačka ulica 11. Ljubljana, Korodvorska ulica 10

Val Beckert, Princeza Jelena obala 7. — Sombor, Kosta Dodić, Kralje

ica Diodora 2. — Bitol, Bulevrd Aleksandra 1. — Brozavci, naslo

za čori navedeni podzastopstva »Royal Mail Line«

Za Beano, Harrogovine, Galmesio in Cima boro

Sarajevu: vpska Prometna banka. Telegram adresa: Pirmotna bank

Gruzi: Kapetan »vo Hagji« Telegram adresa: »Gigija«

PLI: Metkevljanova obala 2. — METKOVIĆ v. Verna